

KOMENTÁŘE

Dutý krunýř veřejných zakázek

Jiří
Leschtina

U smrti želvu. Vypreparujte její tělo z krunýře. Pak vystavte krunýř na odív a dál tvrdíte dokola, že je to pořad želva, mající se čile k světu. Tak nějak si počíná část členů Poslanecké sněmovny, která se rozhodla zlikvidovat palbou pozměňovacích návrhů novelu zákona o veřejných zakázkách a vyprázdněnou normu dál vydávat za smrtenosnou zbraň proti korupci.

V kanceláři hospodářského výboru se sešlo na devadesát návrhů, z nichž většina jde proti smyslu novel - nastavení průhledných, rovných pravidel pro tendry. Což jen svědčí o tom, jak silná je posedlost zákonodárců při jejich snaze vyhovět podnikatelským skupinám, s nimiž jsou svázáni buď oni sami, nebo jejich strany. Přitom autor zákona - ministr Jankovský, působí až somnambulním dojmem, jako by prosazoval dílo, s nímž nijak zvlášť nesouhlasí.

Vždyť on sám hned s novelou posílá do parlamentu pozměňovací návrhy, změkčující jeho vlastní paragrafy schválené vládou. To je dosud nevídaný jev ministerské pomatenosti, o němž se můžeme dohadovat, jak dalece je předstíraná. Každopádně, jako by vzkázal poslancům: Pustte se do cupování!

Trpaslík, nebo obr? Budiž vyvoleným

Ministr například navrhuje zrušit vládní verzi, podle níž se musí veřejnost předem informovat i o soutěžích s cenou pod deset milionů korun. Možná konkurence by se tak o nich dál dozvíдалa až při vyhlášení výsledku. Takže zejména obecní a krajsí politici by stále mohli přidělovat zakázky spřáteleným podnikatelům. Podhoubí korupce, v němž se veřejní činitelé na nižší úrovni učí, jak prodávat mocenský vliv, by zůstalo nedotčeno.

Proč by ale měly být pardonovány jen drobné kšefty, řekl si zřejmě poslanci Petr Bendl (ODS) a Milan Urban (ČSSD). A navrhuji výjimky pro takzvané sektorové dodavatele, k nimž řadí ČEZ nebo

dopravní podniky. Podle nich by na ně neměl stát vztahovat tak přísné podmínky jako na ministerstvo průmyslu nebo magistrát.

To má svou logiku. Na ministerstvo či magistrát je rozdávaly zakázky mimo striktnější pravidla. To je sen řady majitelů stavebních i dalších firem. A také držitelů anonymních akcí, které se mohou kdykoliv dostat do rukou politiků a úředníků i s tučnou dividendou. Bendlův a Urbanův „pozměňovák“ tak můžeme vnímat i jako příspěvek do diskuse, zda a jak ČEZ sponzoruje obě nejsilnější strany v zemi.

Vítejte na pastvinách korupce

Perlou antireformní tvorivosti je ovšem návrh hned několika poslanců, aby se protikorupční zákon netýkal právníků a specializovaných firem, jež si úřady najímají na organizování zakázek. Právě tihle dodavatelé tendrů slouží politikům a úředníkům státních orgánů jako osvědčený štít. Že došlo k chybám? Ně kdo byl vyřazen neprávem? Kvůli zmanipulovaným kritériím? Za to my politici neneseme přímou zodpovědnost. Vždyť jsme si soutěž objednali na klíč u soukromníka.

Je pravda, že Jankovského ministerstvo k tomu návrhu vyjádřilo „obzvláště mimořádný, zásadní nesouhlas“. A k řadě dalších nápadů přidalo „zásadní nesouhlas“ až „nesouhlas“. Jenže o jejich osudu už rozhodne formující se hlasovací blok poslanců ČSSD a ODS. A „velká koalice“ už předvedla, že dokáže obracet naruby zákony, nevyhovující lobbistickému zájmu, jež mají z velké části společné.

A co udělá ministr Jankovský a Věci veřejné, pokud se ze zákona stane dutý krunýř? Asi i oni ho budou vydávat za želvu. Vždyť čas, kdy se řada politiků VV zase stane soukromníky, pasoucími se na louce veřejných zakázek, se neúprosně blíží.